

اعظم خوش صورت موقی

www.ketab.ir

بیحد و روی رشتی های خالسی خالسی

نویسنده

﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ

وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ

عِنْدَ اللَّهِ أَتَقِيكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ﴾

(حجرات: ۱۳)

خوش صورت موفق اعظم، ۱۳۵۸ -

مصائب تقریب: بررسی چالش‌های پیش روی وحدت/ اعظم خوش صورت موفق

قم: نشر ادیان، ۱۴۰۰.

۲۵۶ ص.

نشر ادیان: ۱۷۲.

978-600-7598-81-8 :

سرشناسه

عنوان و نام پدیدآور

مشخصات نشر

مشخصات ظاهری

فروست

شابک

وضعیت فهرست نویسی : فیبا

کتابنامه: ص. [۲۳۹] - ۲۶۰؛ همچنین به صورت زیر نویس.

بررسی چالش‌های پیشروی وحدت.

تقریب مذاهب.

Taqrib madhahib* :

وحدت اسلامی.

Islam-- Unity :

اهل سنت — شعایر و مراسم مذهبی

Sunnites -- Rites and ceremonies :

شیعیان — شعایر و مراسم مذهبی

Shiites -- Rites and ceremonies :

BP ۲۳۲/۵/خ۹ت۷ :

۲۹۷/۴۸۲ :

۷۵۱۹۷۰۰ :

رده بندی کنگره

رده بندی دیویی

شماره کتابشناسی ملی

قم، پردیسان، رویه روی مسجد اعظم (مطبع)، دانشگاه ادیان و مذاهب.
تلفن: ۱۳ - ۳۳۸۰۲۶۱۰ (۰۲۵)، ۳۳۸۰۳۱۷۱ (۰۲۵)
تلفنکس مرکز پخش و فروش: ۳۳۸۰۶۶۵۲ (۰۲۵)
فروشگاه اینترنتی:

www.urd.ac.ir

www.Adyanpub.com

مصائب تقریب

- نویسنده: اعظم خوش صورت موفق (عضو هیئت علمی دانشگاه ادیان و مذاهب)
- ناشر: ادیان
- نوبت چاپ: اول، بهار ۱۴۰۰
- طراح: مهدی محمدی شجاعی، شهرام بردبار
- صفحه آرا: نیره نجفی
- چاپ: مؤسسه بوستان کتاب
- شمارگان: ۵۰۰
- مرجع قیمت: وب سایت رسمی انتشارات دانشگاه ادیان و مذاهب
- شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۵۹۸-۸۱-۸

(کلیه حقوق محفوظ و مخصوص ناشر است)

تکثیر، انتشار و بازنویسی این اثر یا قسمتی از آن به هر شیوه (از قبیل چاپ، فتوکپی، الکترونیکی، صوت و تصویر) بدون اجازه مکتوب ناشر ممنوع و پیگرد قانونی دارد.

فهرست مطالب

مقدمه	۹
-------	---

فصل اول: مفاهیم اساسی

تعظیم	۱۳
شعائر	۱۵
۱. مفهوم شعائر در لغت	۱۵
۲. اصطلاح «شعار الله» در قرآن	۱۷
۳. شعار مذهبی	۲۱
۴. شعار در روایات (مصادق شناسی شعار)	۲۲
تقریب	۲۳
۱. تقریب در لغت	۲۳
۲. تقریب در اصطلاح	۲۴
۳. تقریب در قرآن	۲۴
۴. تقریب مذاهب در اصطلاح	۲۴
مراسم منافی تقریب	۲۷

فصل دوم: معیارها و نشانه‌های شناخت تعظیم شعائر

- شعیره موجب اطاعت از خداوند نه عصیان او ۳۰
- حرام نبودن مصداق شعیره ۳۱
- لزوم وحدت آفرینی شعیره ۳۲
- پرهیز از توهین و تحقیر مقدسات مذاهب در شعیره ۳۴
- عقلایی و راجح بودن شعیره ۳۶
- علامت ذکر خدا بودن در شعیره (انسان را به یاد خدا بیاندازد) ۳۷
- دوری از وهن و استخفاف مذهب در شعیره ۳۸
- جلب منفعت و خیررسانی شعیره ۳۹
- خاستگاه شعیره تقوای درون نه هواهای نفسانی ۳۹
- صبغة الاهی بودن شعیره ۴۱

فصل سوم: مهم‌ترین شعائر مذهبی منافی تقریب در مذهب شیعه

- سب و لعن ۴۳
۱. مفهوم‌شناسی ۴۳
۲. ادله قائلان به جواز سب و لعن ۴۶
۳. ادله مخالفان سب و لعن ۵۰
- برپایی مراسم نهم ربیع ۶۵
۱. ادله قائلان به مشروعیت برگزاری جشن نهم ربیع ۶۵
۲. بررسی و نقد ادله موافقان و بیان ادله مخالفان ۶۷
- تألیف کتب منافی تقریب مانند الفاحشة الوجه الاخر لعائشه ۸۳
۱. درباره کتاب الفاحشة الوجه الاخر لعائشه ۸۴
۲. آسیب‌شناسی کتاب و نویسنده آن ۹۴
- برپایی مراسم وهن آمیز قمه‌زنی ۱۱۹
۱. موافقان مشروعیت لطم و قمه‌زنی ۱۱۹
۲. نقد و بررسی مستندات موافقان ۱۲۶
۳. ادله مخالفان مشروعیت و قائلان به حرمت ۱۳۳

مقدمه

اتحاد و انسجام همواره مورد تأکید پیشوایان اسلامی بوده است، اما امروزه با عنایت به وضعیت حساس جهان اسلام، ضرورت تقریب مذاهب اسلامی که عامل مهم وحدت جهان اسلام به شمار می‌رود بیش‌ازپیش احساس می‌شود.

تاریخ شاهد ایجاد نحله‌ها و فرقه‌های متعدد پس از فاصله گرفتن هر امتی از مبدأ و مرجع خود بوده است. امت اسلامی نیز از این امر استثناء نبوده و بعد از رحلت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله به اختلافات فکری، عقیدتی و سیاسی مبتلا شده است. قرآن در برابر منازعه صحابه اتخاذ موضع کرده و ایشان را از این عمل نهی کرده است. از جمله در جنگ احد که خداوند با نزول آیه «وَأَعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعاً وَكُلًّا تَفَرَّقُوا» امر به وحدت فرمود. اسلام نیز پس از رسول اکرم صلی الله علیه و آله تا به امروز شاهد اختلاف و تفرقه میان مذاهب اسلامی بوده است؛ بنابراین عالمان دینی همواره به این مهم عنایت داشته و بر آن تأکید می‌ورزیده‌اند، چنان‌که امام خمینی رحمته الله علیه نیز بر این مسئله تصریح داشته و آورده‌اند:

طرح اختلاف بین مذاهب اسلامی از جنایاتی است که به دست

قدرتمندان که از اختلاف بین مسلمانان سود می‌برند و عمال از خدایی خبر آنان، از جمله وعاظ السلاطین ریخته شده و هر روز بر آن دامن می‌زنند ما می‌خواهیم که حکومت اسلامی را مطابق اصول اساسی، آن‌طور که بر پیامبر نازل شده است، برقرار سازیم و در نزد ما شیعه و سنی فرق ندارد؛ چرا که این مذاهب زمان پیامبر ﷺ وجود نداشته‌اند.^۱

تشدید اختلافات و نزاع‌های مذهبی اندیشمندان اسلامی را بر آن داشته که راه‌هایی برای برون‌رفت از آفت مذکور بیابند. از این‌رو، از بدو تولد نحله‌های مختلف، نظریه‌ها و راهکارهای متعدد و متفاوتی در تقرب مذاهب از جمله ایجاد روشنگری ارائه کرده‌اند.

تقرب مذاهب از ضروریات و در شرایط فعلی از اهم آنها محسوب می‌شود. برخی از مصادیق شعائر دینی همچون نماز، روزه و حج از مشترکات بین مذاهب و در حفظ تقرب مؤثرند؛ اما متأسفانه امروزه در جهان اسلام برخی مصادیق و مراسم مذهبی وجود دارد که در نگاه اول به نظر می‌رسد در دایره شعائر مذهبی قرار دارند، اما منافای با «تقرب مذاهب» هستند و موجبات دلگیری و شکاف بین آنها را فراهم آورده است، از جمله در اهل سنت می‌توان به استحباب روزه روز عاشورا به جهت شادی این روز، عدم اقتدا در نماز به شیعه و تأکید بر مشروعیت خلافت یزید و اتهام خروج به امام حسین علیه السلام با تألیف کتبی مانند خلافة امیر المؤمنین یزید اشاره کرد و در مکتب شیعه به مصادیقی مانند سب و شتم، برپایی مراسم وهن‌آمیز قمه‌زنی، برپایی جشن نهم ربیع به نیت شادی در قتل خلیفه دوم و تألیف کتب منافای تقرب مانند الفاحشة الوجهة الاخر لعائشه.

نکته قابل تأمل آن است که بسیاری از متدینان دو مذهب به‌زعم پاسداشت شعائر الهی درگیر مقوله‌ای می‌شوند که نه فقط در دائره شعائر الله نیست بلکه موجبات دوری از رضایت خداوند را برایشان فراهم

می‌آورد. از این روست که در نوشتار حاضر با رویکرد به این مهم، به تحلیل مصادیق پرداخته می‌شود.

نهایتاً با عنایت به اوضاع کنونی جهان اسلام و کشتارهای وسیع شیعیان و آگاهی از دسیسه‌های دشمنان در تفرقه‌افکنی بین مذاهب، ضرورت روشنگری بیش‌ازپیش روشن می‌شود.

کتاب حاضر پس از بررسی و مذاقه در مسائل مبتلا به جامعه کنونی، به شناسایی اهم موضوعات و مصادیق پررنگ در این حوزه پرداخته و تلاش نویسنده بر پرهیز از تعصب و حرکت بر اساس مبانی علمی است. در این مسیر پرخطر از همراهی و راهنمایی‌های اساتید دلسوز و توانمندم جناب آقای دکتر محمدجواد وزیری فرد، جناب آقای دکتر مهدی فرمانیان و جناب آقای دکتر علی آقانوری سپاسگزارم.

همچنین از آقای مهدی محمدی شجاعی، مدیر پرتلاش انتشارات دانشگاه ادیان و مذاهب، و همکارانشان، آقایان علی مصدق و شهرام بردبار، تشکر می‌کنم.

اعظم خوش‌صورت موفق

اردیبهشت ۱۴۰۰